

“De transformatie van beeldmotieven”

Tekstborden bij moderne kunstwerken

Kijkers in musea zijn vaak ook lezers: van de bij de kunstwerken hangende tekstborden. Wat melden die zoal? Wat voor taal wordt er gebruikt? En worden we daar ook wijzer van?

RIEMER REINSMA

U staat in een museum bij een modern kunstwerk. Wat doet u dan? De kans is groot dat u uw blik al snel richt op het ernaast hangende tekstbordje. Veel mensen doen dat, vooral als het om abstracte kunst gaat. Kennelijk willen ze bevatten wat ze zien, en hopen ze dat de begeleidende tekst wat houvast biedt. Neem nu het beroemde schilderij *Cathedra* van de Amerikaanse kunstenaar Barnett Newman, bestaande uit twee enorme blauwe vlakken. Dit is de tekst die erbij hangt:

Barnett Newman, *Cathedra*, 1951, olieverf op doek, 243 x 543 cm, collectie Stedelijk Museum, Amsterdam.

Cathedra verwijst naar het Oude Testament: het blauwe hemelgewelf en de troon van God. De spiritueel ingestelde Newman wilde met de titel verduidelijken hoe hij zich tijdens het schilderen van *Cathedra* verbonden voelde met het hogere en het mysterie van het leven. In 1997 werd *Cathedra* zwaar beschadigd door een bezoeker van het Stedelijk Museum. Bij de restauratie is ernaar gestreefd Newmans kleuropbouw en penseelvoering zo goed mogelijk in de oorspronkelijke staat terug te brengen.

De intensiteit van *Cathedra* ontstond doordat Newman het blauw van het schilderij opbouwde in zes afzonderlijke lagen verf van verschillende blauwpigmenten. Zo creëerde hij een diep en rijk geschakeerd kleurvlak, dat een ruimtelijke illusie oproept.

Dit bijschrift doet wat het moet doen. Het meldt kort iets over de kunstenaar, over de technische kant van de zaak en de bedoelingen van de kunstenaar,